

Plaatsingslijst van het archief van August De Block (1892, 1936-1959)

(S/1986/057)

Rik De Coninck

INLEIDING

August Domien De Block werd geboren in Sint-Niklaas op 28 februari 1893 en stierf in Brussel op 25 april 1979. Na studies in zijn geboortestad werd hij metaalbewerker in Antwerpen. Hij werd lid van de Socialistische Jonge Wacht en van een vrijdenkersliga. Na een korte periode als soldaat bracht hij de rest van de Eerste Wereldoorlog in het interneringskamp in Zeist door. In Nederland was hij secretaris van de Bond van Belgische Arbeiders. Die bond gaf *De Belgische Socialist* uit, wat het invloedrijkste oppositieblad was tegen de Belgische regeringspolitiek in Le Havre. Binnen de BWP steunde de bond de pogingen van Huysmans om een vredesconferentie in Stockholm te organiseren. Daardoor kwam men in botsing met de onverzettelijke houding en het ministerialisme van de leiding. Na de oorlog keerde De Block naar Sint-Niklaas terug, eerst als propagandist en vanaf 1919 als secretaris van de BWP-federatie. Hij werd bijgevolg lid van de Algemene Raad van de BWP. Tot 1934 bleef hij actief in Sint-Niklaas in verschillende functies: gemeenteraadslid en provincieraadslid vanaf 1921, lid van de COO (1925-1926), lid van diverse schoolraden en intercommunales. Hij was ondertussen gehuwd met Rachel Hamel en vader van drie kinderen. In 1934 werd hij nationaal secretaris van de BWP, bevoegd voor de Vlaamse afdelingen, en in die functie organiseerde hij het eerste Vlaams socialistische congres (1937). In 1940 vluchtte hij naar Frankrijk; in 1942 kwam hij na vele omzwervingen in Londen aan. Hij werd er secretaris van de Groep Emile Vanderfelde (een socialistische studiegroep) en als kapitein van de Civil Affairs werkte hij er mee aan de voorbereiding van het naoorlogs bestuur van België. In die functie werkte hij een tijd verder in bevrijd België; zijn taak bestond erin om de sociale aspecten te regelen van de tewerkstelling door de geallieerde legers. In 1946 werd hij verkozen tot provinciaal senator, van 1949 tot 1965 werd hij via coöptatie herkozen. Eind 1947 werd hij door de BSP aangeduid om de directie van sm Het Licht en de krant *Vooruit* op zich te nemen; enkele jaren later kon hij de eerste gunstige resultaten voorleggen. Hij ging op pensioen in 1959, maar bleef nog actief als lid van de Gemeenschappelijke Vergadering van de Economische Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en van de Europese Raad tot 1965.

Het hier beschreven archief handelt maar over een relatief korte periode uit het leven van De Block, namelijk de jaren 1940 en 1950. Het bestaat uit briefwisseling en dossiers over sociale en economische politiek – vooral bevoorrading, transport, steenkool en textiel – en over interne partijconflicten. Men vindt er een deel van zijn briefwisseling als senator (1952-1959) en enkele dossiers in verband met de EGKS. Het archief werd aangetroffen in de gebouwen van sm Het Licht samen met het archief van Het Licht en van enkele andere bestuurders van de krant *Vooruit*. Al die archieven werden apart beschreven. Het archief telt 35 nummers, opgeborgen in 6 archiefdozen. Het bestrijkt de periode 1892-1959 en is raadpleegbaar mits toestemming van de verantwoordelijke archivaris.

PLAATSINGSLIJST

- 1 Briefwisseling met Jean Delvigne betreffende oprichting van een ziekenhuis in republikeins Spanje.
1936 – 1939 1 omslag
- 2 Briefwisseling van August De Block met Camille Huysmans, Louis de Brouckère, Spaak, ... betreffende activiteiten van de Belgische socialisten in Engeland: werking in de regering, groeperingen in London, Brixham en Preston, oprichting van de Groep Emile Vandervelde, voorbereiding van de naoorlogse situatie, vakbonden in de metaal- en transportsector, personalia, toestand in bezet België.
1942 – 1944 1 omslag
- 3 Dossier betreffende toestand in bezet België (vakbond, pers, communautair), gevluchte parlementairen.
1942 – 1943 1 omslag
- 4 Nota, lijst betreffende Groep Emile Vandervelde: programma, leden.
1942 – 1944 2 stukken
- 5 Nota van (August De Block) betreffende wijzigingen in de sociale wetgeving sinds de bezetting.
1943 1 stuk
- 6 Documentatiemap betreffende Belgische documentatiedienst in Londen: repertorium, Winterhulp, organisatie van de arbeid en van de economische controle in bezet België.
1944 1 omslag
- 7 Briefwisseling van August De Block, kapitein met Louis Major, Ernest Piot betreffende functie in de BSP, personalia, doelstellingen van de partij (werkgelegenheid, bevoorrading), Koningskwestie.
1944 – 1945 1 omslag
- 8 Briefwisseling met Henri Lemaire betreffende verzekeringen, heroprichting van de Centrale voor Arbeidersopvoeding.
1944 – 1945 1 omslag
- 9 Briefwisseling van August De Block, kapitein betreffende Office of Mutual Aid (OMA): omschrijving van beroepscategorieën.
1945 1 omslag
- 10 Briefwisseling van August De Block, kapitein betreffende burgers tewerkgesteld door de geallieerden, opeisingen, staking van de mijnwerkers, stakingsdreiging bij de dokwerkers, werking NMBS, Centrale Kas tot Repartitie van de Sociale en Fiscale Bijdragen.
1944 – 1945 1 omslag
- 11 Dossier betreffende lonen in de hotelnijverheid en bij de spoorwegen, in de metaal- en bouwnijverheid.
1939 – 1945 1 omslag

12	Briefwisseling betreffende activiteiten tijdens de oorlog, propagandaplan van de BSP, Office of Mutual Aid (OMA), pensioenwetgeving, repressie, internationale politiek, omvorming van Sabena tot een overheidsbedrijf, krijgsgevangenen van de twee wereldoorlogen, COO van Etterbeek, bevoorrading en zwarte markt, herdenking oprichting BWP-afdeling Sint-Niklaas.
1946	1 omslag
13	Dossiers betreffende NMBS: Administratieve Raad (werking en samenstelling); Refribel (Regie der Belgische Rijkskoel- en Vriesdiensten), Bestuur der Posterijen, Sabena.
1944 – 1947	1 omslag
14	Dossier betreffende radio.
1947	1 omslag
15	Briefwisseling betreffende economische zaken (index, nationalisatie, oorlogsschade), verkeerswezen, personalia, hoofdartikels in Vooruit, conflict in BSP-afdeling Aalst (Rimbaut-Bomon).
1947	1 omslag
16	Briefwisseling betreffende uitvoer van textiel, firma De Coene, dienstbetoon, BSP-afdeling Aalst.
1947	1 omslag
17	Briefwisseling betreffende vragen aan de ministers, dienstbetoon, voordrachten, personalia.
1947 – 1951	1 omslag
18	Dossier betreffende bemiddeling in conflict in de partijleiding van Erembodegem.
1947 – 1948	1 omslag
19	Briefwisseling betreffende taks op textiel, volkstuinen, verkeerswezen in Europa, dienstbetoon, Benelux.
1948 – 1953	1 omslag
20	Dossier betreffende erkenning van het wetenschappelijk onderzoek van Lucien Reyckler (bioloog).
1932 – 1952	1 omslag
21	Briefwisseling betreffende impuls voor de coöperatieven, Vera-coop.
1952 – 1953	1 omslag
22	Briefwisseling betreffende persoonlijke aangelegenheden, dienstbetoon, werking van de senaat, contacten met uitgeverijen.
1952	1 omslag
23	Briefwisseling betreffende persoonlijke aangelegenheden, dienstbetoon, regeringspolitiek.
1953 – 1954	1 omslag

24	Briefwisseling betreffende persoonlijke aangelegenheden, dienstbetoon, regeringspolitiek.
1955	1 omslag
25	Agenda (van August De Block) betreffende persoonlijke aangelegenheden, senaat, Het Licht.
1955	1 stuk
26	Dossier betreffende textielnijverheid in België.
1955	1 omslag
27	Dossier betreffende Europese samenwerking: EGKS, Europese Raad, Commissie Transport, Energie.
1956 – 1958	1 omslag
28	Dossier betreffende Koninklijke Maatschappij Nationaal Verbond voor Volkstuinen - Werk van de Akker.
1956 – 1958	1 omslag
29	Dossier betreffende Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal: sociaal beleid en energiepolitiek.
1956 – 1959	1 omslag
30	Briefwisseling betreffende dienstbetoon, persoonlijke aangelegenheden, senaat, EGKS, verdediging van het openbaar onderwijs.
1956	1 omslag
31	Briefwisseling betreffende dienstbetoon, persoonlijke aangelegenheden, senaat (vervoer, middenstand), EGKS en Euratom.
1957	1 omslag
32	Briefwisseling betreffende dienstbetoon, persoonlijke aangelegenheden, senaat, EGKS en Euratom.
1958	1 omslag
33	Briefwisseling betreffende dienstbetoon, persoonlijke aangelegenheden, senaat, EGKS.
1959	1 omslag
34	Dossiers betreffende senaat: commissie voor economische zaken: premieverkoop, reis naar Kongo, Economische Raad voor Oost-Vlaanderen; EGKS: mijnsluitingen.
1958 – 1959	1 omslag
35	Gelegenheidsdrukwerk betreffende huwelijksboekje van de ouders.
1892	1 omslag

OVERGEBRACHT NAAR ANDERE DEPARTEMENTEN

a) Bibliotheek

- Monografieën

August De Block, Door de Vlaamsch socialistische pers naar de overwinning van het arbeidsfront, Antwerpen: Excelsior, s.d., 49 p.

De taak en de tactiek van de communistische partijen, Bibliotheek der Communistische Internationale, Amsterdam, Agentschap Amstel, 1935, 14 p.

P. Jans, Korte levensschetsen van overleden socialistische denkers, Sint-Niklaas: De Dageraad, s.d. (1931), 58 p.

- Tijdschriften

De Zeeman, 1943, nr. 3

b) Beeld en geluid

- Foto's

foto's over een tentoonstelling "Vrije Tijd" in Sint-Niklaas (1928)

groepsfoto met A. De Block

prentkaarten BSP-hulpcomité voor steun aan Spaanse socialisten (1947)